

Kde hledat peníze na obnovu památek

Nedostává se vaší obci nebo městu potřebných financí na obnovu památek? Objem veřejných prostředků ze státních fondů na tyto účely je dlouhodobě podprůměrný a evropské fondy budou dávat šanci především vybraným stavbám, jako jsou národní kulturní památky a ty zapsané na seznamu UNESCO. Kromě peněz z obecních a krajských rozpočtů, případně ze soukromých nadací, tak vlastníci či správci památek musí pro financování projektů hledat další možnosti.

Nezisková organizace Institut pro památky a kulturu proto letos připravuje již 4. ročník projektu MÁME VYBRÁNO, který je zaměřen na financování obnovy památek z nejrůznějších zdrojů, seznamuje se zkušenostmi organizátorů veřejných sbírek a inspiruje zajímavými příklady úspěšných projektů. Součástí MÁME VYBRÁNO je konference určená pro majitele památek, zástupce obcí, měst i neziskových organizací a další zájemce o dané téma. Všichni účastníci setkání se navíc mohou zúčastnit slavnostního vyhlášení výsledků stejnojmenné soutěže veřejných sbírek na památky.

BĚHEM TŘÍ LET UŽ VÍCE NEŽ 140 VEŘEJNÝCH SBÍREK VYHLÁŠENÝCH RADNICEMI

»Na portálu PROPAMÁTKY jsme za poslední tři roky evidovali 362 veřejných sbírek, které se věnovaly památkám. Nejčastěji se týkají sakrální architektury, tedy obnovy kostelů, klášterů, kaplí, křížů, pomníků apod., ale pomáhají zachránit i další objekty kulturního dědictví. Příkladem jsou sbírky na opravy hradů, zámků, památek průmyslového dědictví nebo staveb připomínajících významné osobnosti. Města a obce patří k nejpočetnější skupině vyhlášovatelů, tuto možnost financování jich využilo za sledované období více než 140,« komentuje situaci Ing. Aleš Kozák z pořadajícího Institutu pro památky a kulturu.

Veřejné sbírky tak představují nezanedbatelný finanční zdroj, což dokládá projekt města Most, kde se tímto způsobem podařilo shromáždit přes 830 tisíc korun na obnovu sochy T. G. Masaryka. Stávala ve starém Mostě, později byla odstraněna a zničena. Sběrka byla loni oceněna v soutěži MÁME VYBRÁNO jako druhá finančně nejúspěšnější.

Soutěž poukazuje také na význam propagace sbírek. Značně pomáhá přehledná prezentace na internetu, ale zároveň je nutné využívat další způsoby oslovení potenciálních dárců. Vždy záleží na charakteru objektu a konkrétních nápadech jednotlivých

organizátorů sbírek. Ti nejčastěji připravují tištěné letáky, pořádají komentované prohlídky, přednášky, koncerty a další akce. Případně využívají prodej drobných předmětů nebo adopci některých částí památky, například schodů, oken či varhanních píšťal.

ÚSPĚŠNÁ SBÍRKA? TA, KTERÁ PŘEDESTRĚ I HISTORII PAMÁTKY

Většina organizátorů sbírek se při panelových diskusích i na přednáškách v rámci jednotlivých ročníků konference shodla na tom, že součástí prezentace sbírky by měla být i historie ohrožené památky či příběh lidí, kteří ji zachraňují. To se podařilo například v Dolních Vilémovicích (okr. Třebíč) při obnově rodného domu Jana Kubiše. Obec vyhlásila dvě sbírky, s jejichž pomocí postupně rekonstruovala zchátralý dům a vybudovala v něm muzeum slavného rodáka. Zároveň se do dobrovolnických prací zapojili místní občané a členové historických skupin. Díky vhodné propagaci do sbírky přispěli dárci z celé republiky i ze zahraničí.

Cílem veřejné sbírky je shromáždění potřebných finančních prostředků, významný přesah získává tehdy, když se do obnovy podaří výrazně zapojit místní komunitu a prohloubit tak pocit odpovědnosti za místo, kde lidé žijí. Tato skutečnost bývá velmi zásadní i pro další budoucnost památky, protože na její obnovu musí navázat soustavná údržba.

Lučany nad Nisou (okr. Jablonec nad Nisou) získaly do svého vlastnictví rozhlednu Bramberk právě díky zájmu místních občanů. Město vyhlásilo také dvě sbírky, peníze z první byly využity na opravu kamenné rozhledny z počátku minulého století, která se nacházela ve velmi špatném technickém stavu. Aktuálně platná veřejná sbírka slouží k postupnému splácení úvěru, který město využilo jako jeden ze zdrojů při koupi objektu. Rozpočet neumožňoval velký prostor pro takovou investici, ale starostu podpořili místní občané i firmy a ještě před dražbou, v níž byla stavba nabízena, celkem darovali na její nákup bezmála milion korun. Rozhledna

Hlasování veřejnosti v soutěži MÁME VYBRÁNO

Až do 20. května lze dát hlas jedné ze 127 aktuálně platných veřejných sbírek on-line na stránkách soutěže: www.mamevybrano.cz. Deset sbírek s nejvíce hlasy si rozdělí celkem 100 tisíc korun.

Celková soutěž sestává ze tří kategorií:

- Finančně nejúspěšnější veřejná sbírka
- Nejlépe prezentovaná veřejná sbírka
- Cena veřejnosti

ZDROJ: WWW.MAMEVYBRANO.CZ

ILUSTRAČNÍ FOTO: ADELA BACHTIKOVÁ

Již 2. června se v dominikánském klášteře v Praze uskuteční čtvrtý ročník konference zaměřené na možnosti financování památek.

tak zůstane nadále přístupná široké veřejnosti a nebudou se opakovat nepříznivé zkušenosti minulých let.

FINANCOVÁNÍ OPRAV VARHAN JAKO JEDNO Z TÉMAT KONFERENCE

Movitou památkou, na jejíž obnovu jsou nejčastěji vyhlášeny veřejné sbírky, představují varhany. Letošní konference se proto bude v jedné z přednášek a moderovaných diskusí věnovat problematice financování jejich oprav. Dalším tématem budou veřejné sbírky na objekty průmyslového dědictví a studentské aktivity v ochraně památek. Účastníci si také budou moci vyslechnout zkušenosti organizátorů úspěšných sbírek.

Konference a slavnostní vyhlášení výsledků soutěže se uskuteční 2. června v dominikánském klášteře v Praze. Zájemci o konferenci se mohou registrovat na: www.mamevybrano.cz.

Institut pro památky a kulturu, o. p. s., provozuje portál PROPAMÁTKY a věnuje se dalším projektům souvisejícím s propagací péče o památky. Ve spolupráci s Ministerstvem kultury a Národním památkovým ústavem organizuje od roku 2012 projekt zaměřený na financování kulturního dědictví s názvem MÁME VYBRÁNO. ■

DAGMAR KOŽELUHOVÁ

redaktorka portálu PROPAMÁTKY